

Nedostatok plynu odstráni už iba povinné šetrenie?

- CZ24 News | 28. července 2022

EU: Motto: Slnečné lúče sú prístupné každému na planéte zadarmo, len výroba energie je závislá na financiách.

Dodávky plynu sa znižujú, Európska únia pravdepodobne vyhlási odberový krízový stupeň. Nie je dôvod domnievať sa, že zhoršovanie dodávok plynu sa zastaví. Ďalšie znižovanie dodávok prinesie ďalekosiahle negatívne dôsledky pre hospodárstvo i občanov, ako sa uvádza v oznámení „Šetrite plyn na bezpečnú zimu“ z 20. júla 2022. Povinne šetriť vedia iba skromní ľudia!

Vláda aj parlament musia do konca septembra predložiť schválený zákon o „povinnom šetrení plynu“ na bezpečné prežitie zimy. Ako sa vláda s problémom vysporiada, prinesie zjednodušenie alebo chaos v šetrení a využívaní.

Šetrenie znamená obmedzovať spotrebu, vedieť sa uskromniť, skromnosť a ohľaduplnosť voči prírode, jej zdrojom, uvedomiť si, že nie sme páni ani vlastníci prírodných zdrojov na Zemi, ktoré nám nepatria. Skromne žiť znamená, pamätať aj na budúce generácie, ktoré prídu po nás, aby sme zanechali zdravé životné prostredie ,skončiť s drancovaním prírody a prírodných zdrojov: voda—pôda—ovzdušie.

Bilančný prídellový systém prinesie aj *chaos*, budú platiť rôzne výnimky, zákazy, môže nastať dezorientovanosť až panika, pokiaľ nebudú vydané dostatočné Zákony. **Najviac budú postihnutí nevinní občania—zákazníci**, ktorým budú ponúkané rôzne šetriace zdroje energie. Bude sa dobre dariť *podvodníkom, špekulantom, obchodníkom, výrobcom* s mikro a makro zdrojmi zaručene Zelenej energie—ktoré sa už objavujú na trhu. Záujem obyvateľstva sa zvýši o ponuky typu mikrozdroje, minivariče, minienergetické chladiace zariadenia, veterné a vodné mikroturbíny, voči ktorým sú averzní ekologickí environmentalisti. Špekulanti budú ponúkať **rôzne úľavy** pre postihnuté osoby, osamelých, starších ľudí, ľuďom žijúcim v núdzi, viacdetným rodinám, či už na úradoch, alebo u dodávateľoch i predajcoch; vieme zabezpečiť ponúkaný zdroj za **znížené ceny**.

Tento šok bude mať veľký vplyv na cenu plynu, elektriny, vody, finančnú stabilitu štátu a všetkých občanov. Znižovanie dopytu pred hlavnou vykurovacou sezónnou má udržať stavy plynu v zásobníkoch tak, aby neboli vyčerpané pred koncom nadchádzajúcej zimy, pre koncových zákazníkov, najmä domácnosti.

V oznámení „Šetrite plyn na bezpečnú zimu“ ,Európska komisia ešte na jar sama naplánovala, že plynu bude o dve tretiny menej, je z jej strany *zavádzajúce a špekulatívne*, ak teraz prichádza s výzvami na šetrenie, so systémom **povinného šetrenia** a s rečami o **energetickej solidarite**. Ukazuje sa, že EU na tento vývoj nebola vôbec pripravená ,a popri tom sa to v **materiáli hemží odporúčaním : štátna pomoc, kompenzácie či finančná motivácia**—pre šetriace subjekty.

Aj bez hlbšej ekonomickej analýzy musí byť pritom každému jasné, že *menej plynu znamená jeho vyššiu cenu*, čo sa **premietne do cien všetkých tovarov a služieb**. A narastajúce **verejné výdavky** pritom budú ďalej **dotovať nenásytné zvyšovanie inflácie**.

Pri rozhodovaní o opatreniach na zníženie dopytu elektrickej energie, Slovensko musí zvýšiť efektívnosť využívania obnovy energetických zdrojov, rozumné čerpanie zo Zelenej obnovy, zatepľovanie, výmena okien, zníženie vykurovania a chladenia a podporiť prechod na iné palivá. Opatrenia budú citelné vo všetkých výrobných aj nevýrobných oblastiach, priemyslu a poľnohospodárstva—zasiahnu do nášho súkromia, zaužívaného životného štýlu, naruší sa bežný životný rytmus a celkové životné podmienky.

Musíme hľadať aj iné strategické možnosti, ako zabezpečiť dopyt z iných ako plynových zdrojov. Tie by však mali byť zároveň v súlade s cieľmi dekarbonizácie. Iné fosílné zdroje ako uhlie či ropa majú byť využité iba v prípade, ak pôjde o nevyhnutnú prevádzku ; napríklad naftové generátory v nemocniciach, a i.—ako dočasné riešenie. Okrem priorít pre fungovanie nemocníc, výroba a výdaj liekov, do chránených odvetví zaradiť aj poľnohospodárstvo a potravinárstvo produkujúce základné potraviny a potraviny podliehajúce rýchlej skaze—chlieb , mlieko, mliečne a mäsové výrobky. Takisto vodárenské podniky a čističky odpadových vôd a, samozrejme, bezpečnostné a záchranné zložky—hasiči, polícia, armáda. Bez plynu nemajú zostať ani rafinérie či iné podniky, ktorých prerušenie činnosti by mohlo viesť k ohrozeniu zásobovania, respektíve riziku priemyselnej alebo ekologickej havárie.

Zmena paliva musí byť predmetom štátnej pomoci, ak je to nevyhnutné napr. pre výrobný priemysel, aby sa ku konverzii pristúpilo bez narušenia výrobného procesu. Štátna pomoc sa bude môcť uplatniť aj pri motivácii priemyslu pri samotnom šetrení v spotrebe energie. Cez aukcie a verejné súťaže sa bude môcť dobrovoľne prihlásiť konkrétny priemyselný sektor, ktorý je schopný ušetriť potrebný objem spotreby plynu, aby tak došlo k naplneniu celoštátneho cieľa. Za to má byť finančne kompenzovaný. Každá štátna pomoc smerujúca k zníženiu spotreby zemného plynu musí byť posúdená, považovaná za oprávnenú, aby sa nestala predmetom vyšetrovania orgánov EÚ, ak sa preukáže jej efektívnosť.

Pri ohrozených dodávkach nemajú byť nijako ohrození chránení spotrebiteľia—domácnosti, štát musí zapojiť do kampane zameranej na šetrenie nielen domácnosti, ale aj administratívne budovy súkromného sektora, energetickú spotrebu by mal znížiť vo svojich objektoch aj verejný sektor—štátna správa a samospráva.

Popri tom štát musí riešiť aj pomoc pre domácnosti v zlej sociálnej situácii, ktoré by nútenou úsporou padli pod úroveň zdravotne vyhovujúceho bývania. Pomoc od štátu potrebujú aj domácnosti v energeticky náročných bytových domoch, ktoré nemajú možnosť zvýšiť tepelnú efektívnosť primeranou časovou rekonštrukciou. Tieto domácnosti nemajú možnosť ušetriť plyn zmenou paliva, čo môže urobiť ich dodávateľ tepla a teplej vody, ak má na to technické dôvody. Štát by mal *osobitným zákonom pre domácnosti zabezpečiť najmenšiu mieru postihnutia šetriť plynom.*

Je nevyhnutné, aby všetky členské štáty EÚ konali spoločne, niektoré môžu byť viac vystavené účinkom krízy a v duchu solidarity ktorú potvrdil Súdny dvor ,využívali solidaritu energetiky svojich susedných štátov. V rámci multilaterálnych dohôd zaviesť mechanizmus takej solidarity, ktorý zabezpečí cezhraničnú spoluprácu členských štátov, aby sa energia v prípade prerušenia dodávok ,poskytovala tým odberateľom , ktorí ju najviac potrebujú. Slovensko ,s prihliadnutím na geografickú polohu má nízke prepojenie plynovodov s inými členskými štátmi a uvoľniť objem plynu v prospech Únie ,mali by sme mať možnosť o obmedzenie svojej povinnosti znižovania plynu.

Povinnosťou politikov a europoslancov bude vyrokovať pre Slovensko a zakotviť v Zákone také mimoriadne priaznivé, primerané opatrenia a podmienky, ktorými sa zabezpečí, aby občania využívali bezpečné dodávky plynu a boli chránení pred prerušením dodávok, podvodníkov zo Zelenej obnovy. To platí pre všetkých malo a veľkoodberateľov plynu. Akékoľvek opatrenie na dosiahnutie

povinného zníženia dopytu by malo byť jasne vymedzené, transparentné, primerané, nediskriminačné a overiteľné. Takisto je potrebné zohľadniť aby bol záujem chránených odberateľov spravodlivý, nie vydávaním korupčných a protekčných výnimiek ale zaručiť neprerušované dodávky plynu. Organizácie a občania, ktorí požiadajú o výnimku majú byť spravodlivo a urýchlene bez protekcie, alebo peňažného úplatku ,jasným ,zrozumiteľným rozhodnutím ,usmernení o ďalšom postupe bez sankcií používať plyn.

AUTOR: Alojz Malíšek

[ZDROJ](#)